

بررسی مقایسه انگیزه مشارکت در طبیعت گردی بین زنان و مردان در فعالیتهای اوقات فراغت مهدی سوادى^۱

استادیار مدیریت ورزشی، واحد قشم، دانشگاه آزاد اسلامی، قشم، ایران

تاریخ پذیرش مقاله: ۱۳۹۶/۵/۰۸

تاریخ دریافت مقاله: ۱۳۹۶/۱/۲۳

چکیده

پژوهش حاضر به مقایسه انگیزه مشارکت در طبیعت گردی بین مردان و زنان شرکت کننده در فعالیتهای اوقات فراغت پرداخته است. پژوهش حاضر براساس هدف، تحقیقی کاربردی و از نوع علی-مقایسه‌ای می‌باشد. نمونه آماری تحقیق به تعداد قابل کفایت ۲۵۹ نفر محاسبه شد که به روش نمونه‌گیری تصادفی طبقه‌ای متناسب انتخاب و در پژوهش شرکت داده شدند در نهایت پرسش نامه میان آن‌ها توزیع گردید و مورد بهره‌برداری قرار گرفت. ابزار این پژوهش شامل پرسشنامه ۳۰ سوالی انگیزه مشارکت گیل (۲۰۰۰) توزیع و جمع‌آوری شد. به منظور تجزیه و تحلیل داده‌ها از آزمون مقایسه دو نمونه مستقل یعنی آزمون T-استیودنت مستقل و آزمون آنوا (ANOVA) استفاده گردید. بررسی فرضیه‌های تحقیق نشان داد که، بین انگیزه مشارکت در طبیعت گردی بین شرکت کنندگان تفاوت معنی دار وجود ندارد. همچنین بین ابعاد انگیزه مشارکت (انگیزه پیوند جویی، انگیزه تفریح و سرگرمی، انگیزه رقابت طلبی و یادگیری مهارت‌ها) در طبیعت گردی بین شرکت کنندگان تفاوت معنی دار وجود ندارد. اما بین انگیزه‌های بیرونی در طبیعت گردی بین مردان و زنان شرکت کننده در فعالیتهای طبیعت گردی تفاوت معنی دار وجود داشت، نتایج آزمون واریانس یکطرفه نیز نتایج فوق را تأیید کرد.

کلید واژه‌ها: طبیعت گردی، گردشگری، اوقات فراغت، انگیزه مشارکت

سیاست فرهنگی جمهوری اسلامی ایران درخصوص اوقات فراغت بر مبنای زمینه‌سازی جهت گذران مطلوب، مفید و سازنده آن و هدایت فکری و عملی و بارورسازی اوقات زندگی است (سوادی، ۱۳۹۴، ۲۴). از نظر هیوود و همکاران (۱۹۸۸) اوقات فراغت عبارتست از اوقات غیرموظف. یعنی اوقات اختیاری که پس از اوقات کاری و انجام امور مربوط به امرار معاش باقی می‌ماند و شخص می‌تواند با آزادی نسبی به هر شکلی که دوست دارد آن را صرف کند در این بین، طبیعت گردی در تقسیم‌بندی اوقات فراغت، محلی ویژه داشته و در ردیف تفریح قرار گرفته است و شامل تولید فعال تجربه اوقات فراغت است که در آن شرکت کنندگان تا اندازه‌ای بر فرایند کار تسلط دارند. هدف این دوره زمانی آرامش، تغییر، تفرج و شرکت آزادانه در فعالیت‌های اجتماعی و تفریحی می‌باشد (سوادی، ۱۳۹۴، ۲۸). زمان فراغت، زمان رشد و شکوفایی استعدادها، تقویت روحیه، مشارکت فعال فرهنگی و اجتماعی و زمان خودسازی است؛ در عین حال موجب کسب نشاط پایدار، شادابی، طراوت، کارایی و رفع خستگی فکری و روانی در زندگی فردی و جمعی می‌گردد. از نگاه احسانی (۱۳۹۳) اوقات فراغت، ابزاری است برای نیل به اهداف مطلوب و پذیرفته شده اجتماعی و در نتیجه اغلب با اصطلاحاتی مثبت چون درمانی، آرام‌بخش یا آموزشی و یا با دید منفی‌نگران‌تر با اصطلاحاتی نظیر جبرانی، پالاینده یا کنترل اجتماعی توصیف می‌گردد. اهمیت اوقات فراغت تا بدان جاست که اندیشمندان عقیده دارند هر جامعه‌ای از شش نهاد اصلی سیاست، اقتصاد، مذهب، خانواده، آموزش و پرورش و نهادهای فراغتی و تفریحی تشکیل می‌شود و نقص یا مشکل در عملکرد هر یک از این نهادها، عملکرد سایر نهادها و در نتیجه، عملکرد کل جامعه را تحت تأثیر قرار خواهد داد (اسدی، ۱۳۹۲، ۴۴).

اوقات فراغت اغلب با زمینه‌های اجتماعی و فرهنگی زندگی افراد ارتباط دارد در یک نگاه ژرف، شیوه گذران اوقات فراغت یک ملت بازتابی از ارزشها و منش آنها در زندگی است. بازی‌ها، گردشگری در طبیعت، فعالیت‌های تفریحی و برنامه‌های گروهی که افراد جامعه در اوقات فراغت به آن‌ها می‌پردازند، به شکل دهی ساختار و سلامت خانواده‌ها، جوامع و ملتها کمک می‌کند. عوامل مختلف تقسیمات اجتماعی به ناهمگونی‌ها و نابرابری‌ها در فراغت منجر می‌شود این تقسیم‌بندی شامل نابرابری‌های درآمد، دسترسی به وقت آزاد، دسترسی به منابع اوقات فراغت و نابرابری‌های فرهنگی، در برداشت از مفهوم رفتار صحیح و مفهوم فعالیت برای شرکت کنندگان مختلف است. این ناهمگونی‌ها و نابرابری‌های طبیعی از محدودیت‌ها و فرصت‌ها برای اوقات فراغت تبدیل می‌گردد (دیلمی، ۱۳۹۳، ۴۱). مشارکت در فعالیت‌های اوقات فراغت، تحت تأثیر ماهیت خود فعالیت نیز قرار دارد. در برخی موارد مشارکت ممکن است به مجموعه‌ای از منافع فردی مربوط باشد. افراد با دلایل مختلفی چون لذت، آمادگی بدنی، ایجاد چالش، احساس برتری، احساس آرامش، کسب انرژی، ارتباط با دیگران، فرار از فشارهای زندگی و زیستن در طبیعت، در فعالیت‌های متفاوتی چون طبیعت گردی، بازدید از اماکن خرید، دوچرخه سواری، کوه نوردی شرکت می‌کنند. می‌توان گفت عوامل مربوط به خود فعالیت از جمله سطح مهارت، تجربه و دشواری بر نوع فعالیت انتخابی در اوقات فراغت اثرگذار است (سوادی، ۱۳۹۴، ۳۲). افراد با درآمدها و سبک‌های زندگی مختلف، وجهه شغلی و تحصیلات در گزینش فعالیت‌های فراغتی‌شان انتخاب‌های متفاوتی دارند، به این معنی که سبک‌های زندگی در خلال تجربه فردی با توجه به موقعیت مناسب و طبقه مشخص یاد گرفته می‌شود. به این معنا که سبک زندگی نمی‌تواند

خریداری شود. مدارکی مبنی بر تفاوت‌های جنسیتی در شیوه گذران اوقات فراغت وجود دارد به طور آشکار فرصت‌ها از قبیل طبیعت گردی، کوه نوردی و اتومبیل رانی بیشتر برای مردان است تا زنان، تفاوت‌های زیادی بین حضور مردان و زنان در فعالیت‌ها و رفتارهای اجتماعی وجود دارد. اکثر تفاوت‌های معنادار به اجتماعی شدن نقش جنسی مربوط می‌شود. مردان تمایل دارند بیشتر شکار کردن، و ماهیگیری را انجام دهند، در حالی که زنان اکثراً خرید کردن و مطالعه سبک و تفننی را دوست دارند، مردان بیشتر به قهوه خانه می‌روند. در حالی که احتمالاً زنان کاملاً از آن اجتناب می‌کنند (فتاحی، ۱۳۹۰). مهم‌تر از تشابه‌ها و تفاوت‌هایی که در انواع فعالیت‌های مردانه و زنانه وجود دارد، فرایندی است که این تفاوت‌ها تحت تأثیر آن شکل گرفته‌اند. از دوره کودکی، پذیرش برخی از انواع فعالیت‌ها فقط برای یک جنس تعریف می‌شوند. این تعاریف با افزایش سن تغییر می‌کنند. نقش اجتماعی زنان در خانه و خانواده یکی دیگر از محدودیت‌های مشارکت آنان در فعالیت‌های اوقات فراغت است (اسدی، ۱۳۹۲، ۶۴). صنعت گردشگری یکی از بخشهای پر رونق اقتصادی دنیا می‌باشد و کشورهایی که توانسته‌اند با تجهیز خود از این صنعت بهره‌برند به همان میزان نیز از رشد اقتصادی برخوردار شده‌اند. اهمیت روابط در هم تنیده گردشگری با سیاست‌های بین‌المللی و پویایی اقتصاد جهان را بیش از پیش آشکار می‌سازند (سوادی و همکاران، ۱۳۹۵، ۲۰۳). مطابق گزارش سازمان جهانی گردشگری، افزایش تعداد مقاصد گردشگری و سرمایه‌گذاری در بخش گردشگری در سراسر جهان به عاملی کلیدی در پیشرفت اقتصادی- اجتماعی تبدیل شده است، زیرا موجب خلق شغل و ایجاد نهادها، درآمد صادراتی و توسعه زیرساخت‌ها می‌شود. گردشگری فعالیت گسترده و فرابخشی است که به اشکال گوناگون در سطوح منطقه‌ای، ملی و بین‌المللی صورت می‌گیرد. همچنین بر اساس گزارش جدید سازمان جهانی گردشگری^۱ (WTO) تعداد گردشگران جهان سالانه ۴/۳ درصد رشد دارد و در سال ۲۰۲۰ به ۱/۶ میلیارد نفر می‌رسد در همین زمان هزینه‌های گردشگران در سرتاسر جهان در هر سال ۶/۷ درصد رشد دارد و به ۲ تریلیون دلار می‌رسد (سازمان جهانی گردشگری، ۲۰۱۰). امروزه بسیاری از دوست‌داران طبیعت، خواهان دیدار از مناطق جذاب طبیعی می‌باشند که باید با برنامه‌ریزی صحیح در خصوص رفع کمبودها و جذب گردشگر در این زمینه اقدام شود. طبیعت گردی شکل پایدار جهانگردی مبتنی بر طبیعت است که تمرکز اصلی آن بر تجربه و درک طبیعت و یادگیری درباره آن می‌باشد و مدیریت آن به گونه‌ای است که پیامدهای منفی حاصل از آن ناچیز و منافع آن برای جوامع محلی زیاد می‌باشد (امیدوار، ۱۳۸۷، ۱۱۹). گردشگری طبیعت^۲ گرایشی نوین در صنعت گردشگری است که مناظر زیبای طبیعت از کانون‌های جذب گردشگر در این نوع از گردشگری می‌باشند. کشور ایران از نظر جاذبه طبیعی بسیار رغنی است و امروزه طبیعت گردی مهم‌ترین بخش صنعت گردشگری به شمار می‌آید. وجود تالاب‌های حائز اهمیت بین‌المللی، پارک‌های ملی و مناطق حفاظت شده که ذخیره گاه کره مسکون نام گرفته و تنوع بسیار زیاد گونه‌های گیاهی و جانوری از پتانسیل‌های اکوتوریسمی بسیار بالایی برخوردار است. شناخت مناطق مستعد گردشگری طبیعت و برنامه‌ریزی دقیق جهت حضور طبیعت گردان و دوستداران محیط زیست و علاقه‌مندان به فعالیت‌های تفریحی در

¹ World Tourism Organization

² Ecotourism

این مناطق به عنوان یک ابزار و راهکار اثر بخش، نقشی اساسی در توسعه پایدار، ارتقای سطح زندگی جوامع انسانی و حفظ تعادل طبیعی ایفا نماید (شاه حسینی، ۹۲، ۱۴۶).

نتایج تحقیقات مختلف در ایران نشان می‌دهد که افراد با انگیزه‌های متفاوتی مانند کسب نشاط، احساس لذت و پیشگیری از بیماری و شادابی و لاغر شدن و حفظ سلامتی در طبیعت گردی شرکت می‌کنند (رمضانی نژاد، ۱۳۸۸). کلت و همکاران^۱ (۲۰۰۴)، نیز انگیزه حفظ سلامتی و آمادگی جسمانی را در افراد بزرگسال استرالیا برای شرکت در فعالیت‌های تفریحی و گردشگری معرفی می‌کنند. همچنین میت و فالتز^۲ (۲۰۰۱)، جوانان شرکت کننده در فعالیت‌های تفریحی و رقابتی نشان دادند که در هر دو گروه توسعه مهارت آمادگی جسمانی و رقابت در اولویت قرار دارد. مفهوم انگیزش از موضوعات و مفاهیم اساسی در مدیریت سرمایه انسانی است (سیدعامری و محمدآق، ۱۳۹۱). انگیزه^۳، حالتی از انگیزش است که موجود زنده را وادار به عمل می‌کند، و عواملی هستند که رفتار شخص را تحریک می‌کنند، در جهت معین سوق می‌دهند و هماهنگ می‌سازند. افراد نه تنها از لحاظ توانایی انجام کار بلکه از لحاظ اراده انجام کار یا انگیزش تفاوت دارند. نظریه خودتصمیم‌گری (دسی و رایان، ۲۰۰۰) ابعاد انگیزه را شامل: انگیزه درونی^۴، انگیزه بیرونی^۵ و بی‌انگیزگی^۶ می‌داند. انگیزه درونی رفتاری است که در آن فرد یک فعالیت را به خاطر لذت بردن و رضایت درونی انجام می‌دهد. در انگیزه بیرونی انجام یک عمل توسط فرد به منظور دریافت پاداش‌های بیرونی است، اما بی‌انگیزگی زمانی روی می‌دهد که فرد بین عملی که قصد انجام آن را دارد و نتیجه آن وابستگی نمی‌بیند (شعبانی بهار، عرفانی و حکمتی، ۱۳۹۲). پیفر و پات^۷ (۲۰۰۹)، در مطالعه‌ای عوامل انگیزشی مرتبط با مشارکت فعالیت تفریحی را بررسی کردند. یافته‌های تحقیق آن‌ها نشان داد که بین عوامل انگیزشی مشارکت در فعالیت‌های تفریحی، طبیعت گردی و سطح فعالیت زنان رابطه معناداری مشاهده نشد. این در حالی بود که این تفاوت‌ها در پسران معنادار بود. از سوی دیگر، عوامل انگیزشی مشارکت دختران با پسران تفاوت معناداری را نشان داد. پاناگوتیس و زاهارادیس^۸ (۲۰۰۹)، در بررسی روابط عوامل انگیزشی و سوگیری هدف در بین افراد شرکت کننده در طبیعت گردی نتایج متفاوتی را ذکر کردند، به طوری که بین مؤلفه‌های دوست‌یابی، مقام و موقعیت، رهایی انرژی (از مؤلفه‌های انگیزه‌های مشارکت ورزشی) با مؤلفه‌های میل به پیروزی رابطه معناداری مشاهده نشد. ویکی لین^۹ (۲۰۱۰) کسب سلامتی، شادابی و تناسب اندام را انگیزه اصلی فعالیت‌های تفریحی می‌داند. با توجه تحقیقات انجام شده دیگر انگیزه طبیعت گردی را میان افراد مختلف کسب سلامتی، آمادگی جسمانی، لذت و نشاط، بهبود روابط شغلی و زندگی، تعامل اجتماعی و زیباشناختی گزارش کردند (شاه حسینی، ۱۳۹۲، ۱۴۶). انگیزه درونی رفتاری است که در آن فرد یک فعالیت را به خاطر لذت بردن و رضایت درونی انجام می‌دهد. در انگیزه بیرونی انجام یک عمل توسط فرد به منظور دریافت پاداش‌های بیرونی است، اما بی‌انگیزگی زمانی روی می‌دهد که فرد بین عملی که قصد انجام

¹ Colat

² Meat & Faltez

³ Motive

⁴ Enternal Motivation

⁵ External Motivation

⁶ Amotive

⁷ Peiffer & Pate

⁸ Panagiotis, Zahariadis

⁹ Vicky- Lynn

آن را دارد و نتیجه آن وابستگی نمی‌بیند (شعبانی بهار و همکاران، ۱۳۹۲). انگیزه مشارکت را نوعی کنش هدفمند نیز دانسته‌اند، که در فرایند تعاملی بین کنشگر و محیط اجتماعی او در جهت نیل به اهداف معین و از پیش تعیین و تعریف شده، نمود پیدا می‌کند (عزیزی و همکاران، ۱۳۹۰). شناخت هدف‌ها و انگیزه‌های مشارکت در گردشگری طبیعت، مورد توجه محققان و دست اندرکاران قرار گرفته است. بخصوص رشد بهداشت و فرهنگ عمومی جامعه و آگاهی روزافزون مردم از تأثیرات فعالیت‌های تفریحی و طبیعت گردی در تندرستی، موجب روی آوردن عموم مردم به اینگونه فعالیت‌ها شده است. به همین دلیل برای رشد و گسترش هر چه بیشتر گردشگری طبیعت، افزایش انگیزه مشارکت افراد از حضور در طبیعت و در نظر گرفتن مزیت‌های آن در رسیدن به اهداف سلامتی، اقتصادی و اجتماعی می‌باشد. بنابراین سؤال اصلی پژوهش حاضر این است که آیا بین انگیزه مشارکت در طبیعت گردی در مردان و زنان شهر شیراز تفاوت وجود دارد؟ یا خیر؟

روش تحقیق

پژوهش حاضر توصیفی پیمایشی می‌باشد براساس هدف تحقیق، کاربردی و از نظر دسته‌بندی تحقیقات بر اساس مکان، از نوع میدانی می‌باشد. از لحاظ معیار زمانی نیز از نوع مقطعی است، و به دلیل اینکه هدف بررسی تفاوت دو جنسیت در میزان مشارکت در طبیعت گردی است، از نوع علی - مقایسه‌ای می‌باشد. جامعه آماری این تحقیق طبیعت گردان و گردشگران فضاهای طبیعی شهر شیراز بودند که با استفاده از فرمول کوکران براساس تعداد جامعه هدف نمونه‌ای برابر با ۲۵۹ نفر محاسبه شد که به روش نمونه‌گیری تصادفی طبقه‌ای متناسب انتخاب و در پژوهش شرکت داده شدند. جهت سنجش انگیزه مشارکت ورزشکاران از پرسشنامه انگیزه مشارکت^۱ گیل (۲۰۰۰)، استفاده شد، این پرسشنامه دارای ۳۰ سؤال می‌باشد که آزمودنی با استفاده از مقیاس پنج ارزشی لیکرت از دامنه یک (خیلی مهم است) تا پنج (بدون اهمیت) برای پاسخگویی به سؤالات استفاده شد، این پرسشنامه از ۵ خرده مقیاس (جو گروهی، تفریح و سرگرمی، انگیزه‌های بیرونی، برانگیختگی یا رقابت طلبی، یادگیری مهارت‌ها) تشکیل شده است. روایی و پایایی این پرسشنامه را شفیع زاده و همکاران (۱۳۸۵)، تأیید کرده‌اند. مستحفظیان و نعمت الهی (۱۳۹۲)، جهت محاسبه پایایی از ضریب آلفای کرونباخ استفاده کردند و پایایی را برابر با ۰/۸۴ گزارش کردند. همچنین طبق جدول (۳-۱) در پژوهش حاضر پایایی متغیر اصلی و ابعاد آن به روش هم سانی درونی از طریق آلفای کرونباخ محاسبه شده که میزان آن نشان‌دهنده پایایی قابل قبولی برای این پرسشنامه می‌باشد.

جدول (۱) میزان پایایی ابعاد پرسشنامه بر اساس ضریب آلفای کرونباخ

مؤلفه‌ها	سؤالات	ضریب آلفای کرونباخ
پیوند جویی یا کار گروهی	۱-۶	۰/۷۰۸
تفریح و سرگرمی	۷-۱۲	۰/۷۱۲
انگیزه‌های بیرونی	۱۳-۲۰	۰/۷۸۶
برانگیختگی یا رقابت طلبی	۲۱-۲۵	۰/۷۶۸
یادگیری مهارت‌ها	۲۶-۳۰	۰/۷۷۹
کل		۰/۸۷۹

^۱ Participation motivation questionnaire

پس از بررسی و جمع‌آوری اطلاعات از طریق پرسشنامه با استفاده از روش‌های آماری شامل آمار توصیفی (فراوانی، درصد فراوانی، میانگین و انحراف معیار) و آزمون مقایسه دو نمونه مستقل یعنی آزمون T-استیودنت مستقل و آزمون آنوا (ANOVA) برای آزمون فرضیه‌های این تحقیق استفاده گردید. آنالیز داده‌ها با استفاده از نرم افزار SPSS18 انجام گرفت.

نتایج و یافته‌های تحقیق

نتایج توصیف ویژگی‌های فردی نمونه آماری پژوهش در جدول شماره (۲) آورده شده است.

جدول (۲): توصیف ویژگی‌های فردی نمونه آماری

	شاغل	بیکار	فراوانی	درصد
	۷۰	۱۸۹		
	زن	مرد	فراوانی	درصد
	۱۳۰	۱۲۹		
۲۵۹ نفر	متاهل	مجرد	فراوانی	درصد
	۴۸	۲۱۱		
	۴۸/۵۵	۸۱/۵۱		

منبع: یافته‌های پژوهش

در جدول شماره (۳) مقادیر شاخص‌های توصیفی انگیزه مشارکت و ابعاد آن (انگیزه پیوند جویی، انگیزه تفریح و سرگرمی، انگیزه‌های بیرونی، انگیزه رقابت طلبی و انگیزه یادگیری مهارت‌ها) آورده شده است.

جدول (۳) مقادیر شاخص‌های توصیف کمی متغیرهای تحقیق (N=۲۵۹)

متغیر	ابعاد	میانگین	انحراف معیار	چولگی	کشدگی	کمینه	بیشینه
انگیزه مشارکت	انگیزه پیوند جویی	۳/۹۳	۱/۰۳۰	-۰/۸۱۱	۰/۲۳۳	۱	۵
	انگیزه تفریح و سرگرمی	۴/۰۶	۰/۹۹۸	-۱/۰۲۰	۰/۷۲۴	۱	۵
	انگیزه‌های بیرونی	۳/۹۸	۱/۰۲۳	-۰/۹۰۵	۰/۵۱۹	۱	۵
	انگیزه رقابت طلبی	۴/۲۳	۰/۸۰۴	-۱/۲۱۲	۱/۵۹۷	۱	۵
	انگیزه یادگیری مهارت‌ها	۳/۵۹	۱/۳۵۵	-۰/۳۱۵	۰/۴۸۵	۱	۵
کل		۳/۶۰	۱/۰۶	۰/۶۶۷	۰/۱۵۱	۱	۵

منبع: یافته‌های پژوهش

برای بررسی فرض نرمال بودن انگیزه مشارکت (انگیزه پیوند جویی، انگیزه تفریح و سرگرمی، انگیزه‌های بیرونی، انگیزه رقابت طلبی و انگیزه یادگیری مهارت‌ها) از آزمون کولموگوروف-اسمیرنوف یک نمونه‌ای استفاده شده است. نتایج نشان‌دهنده آن است که فرض نرمال بودن برای متغیر اصلی و ابعاد آن تأیید می‌گردد ($P > 0/05$). نتایج این آزمون در جدول (۴) آورده شده است. لذا می‌توان از آزمون‌های پارامتریک جهت تحلیل فرضیه‌های تحقیق استفاده کرد.

جدول (۴) نتایج آزمون کولموگوروف-اسمیرنوف برای بررسی نرمال بودن توزیع داده‌ها

Z کالموگوروف-اسمیرنوف	پیوند جویی	تفریح و سرگرمی	انگیزه بیرونی	رقابت طلبی	یادگیری مهارت‌ها
۰/۸۵۳	۰/۷۷۶	۱/۰۴۲	۱/۴۶۴	۱/۲۰۰	
۰/۴۶	۰/۵۸	۰/۲۲	۰/۹۸	۰/۱۱	

در سطح ۰/۰۵ معنی‌دار

منبع: یافته‌های پژوهش

در جدول شماره (۵) آماره آزمون تی مستقل بین انگیزه مشارکت و ابعاد آن در طبیعت گردی در بین مردان و زنان شرکت کننده در فعالیت‌های طبیعت گردی آورده شده است.

جدول (۵) آماره آزمون تی مستقل تفاوت بین انگیزه مشارکت و ابعاد آن در طبیعت گردی

متغیر	گروه	تعداد	میانگین	انحراف معیار	درجه آزادی	وابستگی	t	سطح معنی داری
انگیزه مشارکت	مرد	۱۲۹	۱۲۲/۷۴	۱۵/۶۷	۲۵۷	۰/۰۲۷	-۰/۳۰۲	۰/۷۶
	زن	۱۳۰	۱۲۳/۳۱	۱۴/۷۴				
انگیزه پیوندجویی	مرد	۱۲۹	۲۳/۶۶	۳/۹۶	۲۵۷	۰/۶۳۲	۰/۹۶۶	۰/۳۳
	زن	۱۳۰	۲۳/۱۲	۵/۰۲				
انگیزه تفریح و سرگرمی	مرد	۱۲۹	۲۵/۵۷	۳/۳۵	۲۵۷	۰/۱۲۱	-۱/۱۷۱	۰/۲۴
	زن	۱۳۰	۲۶/۰۵	۳/۲۰				
انگیزه‌های بیرونی	مرد	۱۲۹	۳۲/۶۰	۴/۹۹	۲۵۷	۰/۰۹۶	-۲/۱۸۴	۰/۰۳
	زن	۱۳۰	۳۳/۹۸	۵/۱۷				
انگیزه رقابت طلبی	مرد	۱۲۹	۱۹/۶۱	۳/۷۴	۲۵۷	۰/۰۰۱	۰/۴۳۵	۰/۶۶
	زن	۱۳۰	۱۹/۴۱	۳/۸۴				
انگیزه یادگیری مهارت‌ها	مرد	۱۲۹	۳۲/۶۰	۴/۹۹	۲۵۷	۰/۰۹۶	-۲/۱۸۴	۰/۰۳
	زن	۱۳۰	۲۶/۰۵	۳/۲۰				

منبع: یافته‌های پژوهش

تحلیل یافته‌ها طبق جدول (۵)، نشان داد که، میانگین و انحراف معیار انگیزه مشارکت در طبیعت گردی در مردان ($M=122/74, SD=15/67, t(257)=-0/302, p>.005$) و در زنان با میانگین و انحراف معیار ($M=123/31, SD=14/74, t(257)=0/966, p>.005$) می‌باشد. بنابراین با توجه به اینکه مقدار P بزرگ‌تر از ۰/۰۵ می‌باشد پس نتیجه گرفته می‌شود که بین انگیزه مشارکت در طبیعت گردی مردان و زنان تفاوت وجود ندارد. همچنین تحلیل یافته‌ها طبق جدول (۵)، نشان داد که، میانگین و انحراف معیار انگیزه پیوندجویی در طبیعت گردی در مردان ($M=23/66, SD=3/96, t(257)=0/966, p>.005$) و در زنان با میانگین و انحراف معیار ($M=23/12, SD=5/02, t(257)=0/966, p>.005$) می‌باشد. بنابراین با توجه به اینکه مقدار P بزرگ‌تر از ۰/۰۵ می‌باشد پس نتیجه گرفته می‌شود که بین انگیزه پیوندجویی در مردان و زنان شرکت کننده در گردشگری طبیعت تفاوت معنی دار وجود ندارد. در ادامه تحلیل یافته‌ها طبق جدول (۵)، نشان داد که، میانگین و انحراف معیار انگیزه تفریح و سرگرمی در طبیعت گردی در مردان ($M=25/57, SD=3/35, t(257)=-1/171, p>.005$) و در زنان با میانگین و انحراف معیار ($M=26/05, SD=3/20, t(257)=-1/171, p>.005$) می‌باشد. بنابراین با توجه به اینکه مقدار P بزرگ‌تر از ۰/۰۵ می‌باشد پس نتیجه گرفته می‌شود که بین انگیزه تفریح و سرگرمی در مردان و زنان شرکت کننده در گردشگری طبیعت تفاوت معنی دار وجود ندارد.

همچنین تحلیل یافته‌ها طبق جدول (۵)، نشان داد که، میانگین و انحراف معیار انگیزه‌های بیرونی در طبیعت گردی در مردان ($M=19/61, SD=3/74, t(257)=-1/171, p<.005$) و در زنان با میانگین و انحراف معیار ($M=19/41, SD=3/84, t(257)=-1/171, p<.005$) می‌باشد. بنابراین با توجه به اینکه مقدار P کوچک‌تر از ۰/۰۵ می‌باشد پس نتیجه گرفته می‌شود که بین انگیزه‌های بیرونی در مردان و زنان شرکت کننده در گردشگری طبیعت تفاوت معنی دار وجود دارد. تحلیل یافته‌ها طبق جدول (۵)، نشان داد که، میانگین و انحراف معیار انگیزه رقابت

طلبی در ورزش همگانی در مردان ($M=25/57, SD=3/35, t(257)=-1/171, p<.0.05$) و در زنان با میانگین و انحراف معیار ($M=26/05, SD=3/20, t(257)=-1/171, p<.0.05$) می‌باشد. بنابراین با توجه به اینکه مقدار P بزرگ‌تر از ۰/۰۵ می‌باشد پس نتیجه گرفته می‌شود که بین انگیزه رقابت طلبی در مردان و زنان شرکت کننده در گردشگری طبیعت تفاوت معنی دار وجود ندارد. در نهایت تحلیل یافته‌ها طبق جدول (۵)، نشان داد که، میانگین و انحراف معیار انگیزه یادگیری مهارت‌ها در طبیعت گردی در مردان ($M=1/288, t(257)= 1/288, p>.0.05, SD=3/47$) و در زنان با میانگین و انحراف معیار ($M=21/29, SD=3/28, t(257)= 1/288, p>.0.05$) می‌باشد. بنابراین با توجه به اینکه مقدار P بزرگ‌تر از ۰/۰۵ می‌باشد پس نتیجه گرفته می‌شود که بین انگیزه یادگیری مهارت‌ها در مردان و زنان شرکت کننده در گردشگری طبیعت تفاوت معنی دار وجود ندارد. در بررسی بیشتر تفاوت متغیرهای تحقیق در دوجنس (زن و مرد) تحلیل داده‌ها به کمک آزمون تحلیل واریانس یکطرفه نشان داد، در میزان انگیزه مشارکت و ابعاد (پیوندجویی، رقابت طلبی، یادگیری مهارت‌ها و تفریح و سرگرمی) در طبیعت گردی برحسب جنسیت تفاوت معنی داری وجود ندارد، اما بین انگیزه‌های بیرونی در مردان و زنان شرکت کننده در گردشگری طبیعت تفاوت معنی دار وجود دارد.

جدول (۶) آزمون‌های اثرهای بین آزمودنی‌ها- طرح واریانس یکطرفه انگیزه مشارکت در طبیعت گردی و ابعاد آن برحسب جنسیت

متغیرها	منابع تغییرات	مجموع مجذورها	درجات آزادی	میانگین مجذورها	F	سطح معناداری
انگیزه مشارکت	بین گروهی	21/13	1	21/13	0/091	0/76
	درون گروهی	59622/73	257	231/99		
	جمع	59643/86	258			
پیوندجویی	بین گروهی	19/12	1	19/12	0/934	0/33
	درون گروهی	5264/26	257	20/48		
	جمع	2786/34	258			
انگیزه بیرونی	بین گروهی	123/30	1	123/30	4/77	0/03
	درون گروهی	6642/80	257	25/84		
	جمع	6766/10	258			
تفریح و سرگرمی	بین گروهی	14/93	1	14/93	1/38	0/24
	درون گروهی	2771/41	257	10/78		
	جمع	2786/34	258			
رقابت طلبی	بین گروهی	2/71	1	2/71	0/189	0/66
	درون گروهی	3694/01	257	14/37		
	جمع	3696/72	258			
یادگیری مهارت	بین گروهی	18/93	1	18/93	1/65	0/19
	درون گروهی	2932/92	257	11/41		
	جمع	2951/86	258			

منبع: یافته‌های پژوهش

بحث و نتیجه‌گیری

پژوهش حاضر به مقایسه انگیزه مشارکت در طبیعت گردی بین مردان و زنان شرکت کننده در فعالیت‌های طبیعت گردی پرداخته است. بررسی فرضیه‌های تحقیق با استفاده از آمار استنباطی از جمله t-استیودنت مستقل و واریانس یکطرفه (ANOVA) نشان داد که، بین انگیزه مشارکت در مردان و زنان شرکت کننده در طبیعت گردی تفاوت معنی

دار وجود ندارد. همچنین بین ابعاد (انگیزه پیوند جویی، انگیزه تفریح و سرگرمی، انگیزه رقابت طلبی و یادگیری مهارت‌ها) در مردان و زنان شرکت کننده در طبیعت گردی تفاوت معنی دار وجود ندارد. اما بین انگیزه‌های بیرونی در مردان و زنان شرکت کننده در فعالیت‌های طبیعت گردی تفاوت معنی دار وجود داشت، نتایج آزمون واریانس یکطرفه نیز نتایج فوق را تأیید کرد. این یافته با نتایج تحقیق مظفری، گنجویی و حاجی انزهایی (۱۳۹۳)، که گزارش کردند زنان در مقایسه با مردان از انگیزه مشارکت بیشتری برخوردار هستند، مغایرت دارد. اما با نتایج تحقیق حاجیکلو و سلیمانی (۲۰۱۴) که نشان داد بین انگیزه مشارکت در فعالیت‌های تفریحی و گردشگری در میان پسران و دختران تفاوتی وجود ندارد، همخوانی دارد. در تبیین این اختلاف می‌توان گفت مطابق نظریه مبادله، نظریه کنش متقابل نمادین بندورا^۱ عوامل محیطی و موقعیتی به طرز پیوسته جهت تعیین آنچه ما فکر می‌کنیم و آنچه انجام می‌دهیم، در تعامل می‌باشند. در این تئوری‌ها اظهار می‌گردد که تعیین کننده‌های بیرونی و تعیین کننده‌های فردی رفتار، مانند نگرش‌ها، هنجارها، باورها بر رفتار افراد تأثیر گذار می‌باشد. از سوی دیگر بندورا در تئوری یادگیری اجتماعی خود بیان می‌دارد که نگرش‌ها، انگیزه‌ها و رفتار افراد متأثر از دیگران مهم می‌باشد و دیگران می‌توانند تاثیراتی مثبت و یا بازدارنده‌ای بر رفتار و کنش افراد داشته باشند، لذا حمایت اجتماعی و خانوادگی برای افراد در جهت حضور در طبیعت و فعالیت بدنی غیر حرفه‌ای می‌تواند تأثیر گذار باشد (فتحی، ۱۳۸۸). همچنین انگیزه مشارکت در فعالیت‌های گردشگری به تفاوت‌های فردی بر می‌گردد. زیرا با توجه به تفاوت‌ها، نوع انگیزش افراد در دستیابی به اهداف مورد نظر اهمیت خاصی دارد. همچنین نتایج نشان داد که، بین انگیزه پیوند جویی در طبیعت گردی بین مردان و زنان شرکت کننده در فعالیت‌های گردشگری تفاوت معنی دار وجود ندارد. این تحقیق با نتایج تحقیق فتحی، فراهانی و محرم زاده (۱۳۸۸)، که گزارش کردند بین عوامل انگیزشی معرفیت، پیشرفت مهارت، تعلق به دوستان، تخلیه انرژی، گروه پذیری، رقابت، هیجان افراد و تمایل به شرکت در فعالیت‌های گردشگری و حضور در اجتماع رابطه مثبت و معناداری وجود دارد، مغایرت دارد. نتایج تحقیق رضانی نژاد و همکاران (۱۳۸۸)، نیز نشان داد که مقایسه انگیزه شرکت در فعالیت‌های تفریحی بیشتر به منظور کسب سلامتی، لذت و نشاط، بهبود در روابط شغلی و زندگی، تعامل اجتماعی و دلایل دیگر در اولویت قرار دارند، مغایرت دارد. پیوند جویی یک انگیزه درونی برای مشارکت در طبیعت است و انگیزه درونی برای مشارکت به تهییج، تفریح، علاقه به عمل، و فرصتی برای اثبات توانایی‌های خود در بهبود مهارت‌ها منجر می‌شود (امامی، حیدری نژاد و شفیع نیا، ۱۳۹۲). اما این مغایرت در نتایج بدست آمده در این تحقیق با دیگر پژوهش‌های انجام گرفته ممکن است ناشی از عواملی چون تفاوت سطح آگاهی یا در تفاوت سنی نهفته باشد (چلادوری، ۱۹۹۰).

همچنین نتایج نشان داد که، بین انگیزه تفریح و سرگرمی در طبیعت گردی بین مردان و زنان شرکت کننده در فعالیت‌های گردشگری تفاوت معنی دار وجود ندارد. این یافته با نتایج تحقیق پیفر و پات (۲۰۰۹)، بین عوامل انگیزشی مشارکت دختران با پسران تفاوت معناداری را نشان دادند، مغایرت دارد. و هم چنین با نتایج تحقیق میرسافین، محمدی نژاد (۲۰۱۳) که اعلام کردند با توجه به جنس، سن، سطح تحصیلات و رشته تحصیلی تفاوت‌های مختلف انگیزشی وجود داشت، مغایرت دارد. امروزه پیشرفت علم و بدنبال آن صنعت و تکنولوژی

^۱ Bandoura

موجبات تغییرات زیادی در زندگی انسانها شده است. نهضت ماشینی شدن جوامع با همه خدمتی که به بشریت کرده، مشکلات فقر حرکتی و افسردگی را به دنبال داشته است. انسان درگیر زندگی ماشینی شده که ممکن است دیگر فرصتی برای گذراندن اوقات فراغت و تفریح و سرگرمی نداشته باشد و مدت زمانی که صرف فعالیت‌های گردشگری می‌شود در سه دهه اخیر بطور عمده‌ای کاهش یافته است. پژوهش نشان داد فعالیت‌های تفریحی و حضور در طبیعت اولویت سوم فعالیت‌های فراغتی شرکت کنندگان است و نقش زیادی در گذران اوقات فراغت آنها ندارند چرا که موانع و راهکارهای توسعه سهم گردشگری و طبیعت گردی در اوقات فراغت از نگاه آنها وجود دارد (نظریان و رمضانی، ۱۳۹۲).

یافته‌های تحقیق نشان داد که، بین انگیزه‌های بیرونی در طبیعت گردی بین مردان و زنان شرکت کننده در فعالیت‌های گردشگری تفاوت معنی دار وجود دارد. این یافته با تحقیق امامی، حیدری نژاد و شفیع نیا (۱۳۹۲)، که اظهار کردند انگیزه‌های درونی مثل کسب سلامتی، تعامل و شناخت اجتماعی، محیط زیست، رقابت ورزشی، نشاط و شادابی و پیشرفت در مهارت در میزان مشارکت شرکت کنندگان مؤثر است، اما بین انگیزه مشارکت در مردان و زنان تفاوتی مشاهده نکردند، همخوانی دارد. این یافته با نتایج تحقیق میرسافین، محمدی نژاد (۲۰۱۳)، که نشان داد هدف مشارکت در طبیعت گردی حفظ تناسب فیزیکی، سلامت روانی و داشتن یک بدن سالم به عنوان انگیزه شرکت کنندگان برای حضور در فضاهای طبیعی و گردشگری می‌باشد، در حالی که صرف اوقات فراغت، بودن با دوستان، و شرکت در رویدادهای مختلف به عنوان پایین‌ترین ابعاد انگیزشی پیدا شده بود، علاوه بر این، بین شرکت کنندگان با توجه به جنس، سن، سطح تحصیلات، و رشته تحصیلی تفاوت‌های مختلف انگیزشی وجود داشت، همخوانی دارد. تحقیقات متعدد نشان می‌دهند انگیزه‌های مختلف (تعامل اجتماعی، لذت و نشاط)، پیشگیری و درمان، کاهش فشارهای روانی، کنترل وزن، روابط شغلی و زندگی، سلامتی و انگیزش بیرونی در جریان طبیعت گردی باعث گرایش به امر گردشگری طبیعی و تفریحی می‌شود (مظفری، گنجویی و گرجی، ۱۳۹۳).

در این جا توجه به این نکته ضروری است که از یک طرف، برای مشارکت در فعالیت‌های تفریحی هر دو منبع انگیزه‌های درونی و بیرونی دارای اهمیت هستند، ولی در نهایت این انگیزه‌ی درونی است که باعث تداوم و استمرار عادت‌ها و رفتارهای فردی می‌شود و انگیزه درونی زمانی به بیشترین حد خود می‌رسد که فرد احساس شایستگی کند و نسبت به محیط خود دارای خود مختاری باشد، از طرف دیگر با توجه به این که در سال‌های اخیر توجه به توسعه گردشگری طبیعی و فعالیت‌های تفریحی در جامعه بیشتر شده است سن جامعه و سایر افراد نقش تعیین کننده در برداشت مثبت فرد از خود دارند (گنجی، ۱۳۹۰).

نتایج نشان داد که، بین انگیزه رقابت طلبی در طبیعت گردی بین مردان و زنان شرکت کننده در فعالیت‌های گردشگری تفاوت معنی دار وجود ندارد. این یافته با نتایج تحقیق ویکی لین (۲۰۱۰)، که کسب سلامتی، شادابی و تناسب اندام را انگیزه اصلی حضور در فعالیت‌های تفریحی می‌دانند مغایرت دارد. با توجه به تحقیقات انجام شده دیگر انگیزه حضور در طبیعت را میان افراد مختلف کسب سلامتی، آمادگی جسمانی، لذت و نشاط، بهبود روابط شغلی و زندگی، تعامل اجتماعی و زیباشناختی گزارش کردند (فتحی، محرم زاده و فراهانی، ۱۳۸۸)، مغایرت دارد.

نتایج نشان داد که، بین انگیزه یادگیری مهارت‌ها در طبیعت گردی بین مردان و زنان شرکت کننده در فعالیت‌های گردشگری تفاوت معنی دار وجود ندارد. این یافته با تحقیق استوارت (۲۰۰۶)، که انگیزه مشارکت شرکت کنندگان را با عواملی همچون گروه‌های سنی، جنس مرتبط دانستند و در سطح فعالیت بدنی بر تفاوت انگیزه مشارکت در دوره‌های سنی در فعالیت‌های تفریحی مختلف تاکید داشتند، مغایرت دارد. فعالیت‌های طبیعت گردی نیازمند برنامه ریزی و رعایت قوانین و مقررات که حتماً باید توسط افراد حرفه‌ای، تجهیزات مناسب و داوران با تجربه هدایت شوند (مقصودی و همکاران، ۱۳۹۰، ۲۹). همچنین فعالیت‌های تفریحی و بدنی در نقش مهمی در تربیت عمومی و تقویت ابعاد جسمانی، روانی حرکتی، عاطفی، عقلانی، اخلاقی و اجتماعی جامعه از طریق پرداختن به فعالیت‌های مفرح و سلامت بخش به صورت آزاد و داوطلبانه ایفا نماید (الفته و سوادی، ۱۳۹۵، ۸۵). به طور کلی شرکت در فعالیت‌های گردشگری و طبیعت گردی باعث بهره مندی شرکت کنندگان از مزایای منتج آن می‌شود. این که در زمان فراغت افراد فارغ از هدف‌های مادی فقط جهت تفنن، استراحت و ارضای خاطر خود فرد در طبیعت حضور پیدا می‌کنند، در ایجاد حس مشارکت اجتماعی نقش عمده‌ای دارد.

پیشنهادهای کاربردی

با توجه به نتایج تحقیق مبنی بر عدم تفاوت انگیزه مشارکت در طبیعت گردی بین مردان و زنان به مسئولان پیشنهاد می‌شود:

• جهت سوق دادن شهروندان به فعالیت‌های طبیعت گردی توجه به هر دو منبع انگیزه‌های بیرونی و درونی مهم می‌باشد.

• در نهایت این انگیزه‌ی درونی است که باعث تداوم و استمرار عادت‌ها و رفتارهای گردشگری می‌شود و انگیزه درونی زمانی به بیشترین حد خود می‌رسد که فرد احساس شایستگی کند و نسبت به محیط خود دارای خود مختاری باشد.

• مسئولان مرتبط با امر طبیعت گردی باید برای جذب اعتبارات بیشتر در این زمینه تلاش نمایند و فضاها، امکانات و تجهیزات به همراه برنامه ریزی مناسب را فراهم نمایند تا از طریق تقویت عوامل انگیزشی بیرونی، آحاد جامعه را با توجه به علائق، نیازها و انگیزه‌هایشان بتوانند از مزایا و فواید جسمانی روانی اجتماعی فعالیت‌های گردشگری بهره مند شوند.

منابع

- احسانی، محمد؛ کوزه چیان، هاشم و کشکر، سارا (۱۳۸۶)، بررسی و تجزیه و تحلیل عوامل بازدارنده و میزان مشارکت زنان شهر تهران در فعالیت‌های تفریحی، پژوهش در علوم ورزشی، شماره ۱۷، صص ۶۳-۸۷.
- احسانی، محمد؛ کشکر، سارا (۱۳۹۲)، مدیریت اوقات فراغت و ورزشهای تفریحی، انتشارات دانشگاه تربیت مدرس.
- الفته، مرضیه، سوادی، مهدی (۱۳۹۵)، بررسی موانع گردشگری ورزشی در فضاهای عمومی شهری و پارک‌های بانوان شهر شیراز، فصلنامه علمی پژوهشی جغرافیا، شماره ۴: صص ۸۳-۹۷.
- امامی، صدیقه سادات؛ حیدری نژاد، صدیقه و شفیع نیا، پروانه، (۱۳۹۲)، تحلیل عوامل انگیزشی مشارکت در فعالیت‌های فوق برنامه ورزشی دانشگاه، پژوهش در ورزش دانشگاهی، شماره ۵، صص ۶۵-۸۰.

جوادی پور، محمد و سمیع نیا، مونا، (۱۳۹۲)، ورزش همگانی در ایران و تدوین چشم انداز، استراتژی و برنامه‌های آینده، پژوهش‌های کاربردی در مدیریت ورزشی، شماره ۴، ص ۲۱-۳۰.

خدایپناهی، محمدرکیم، (۱۳۸۸)، انگیزش و هیجان، تهران: انتشارات سمت، چاپ یازدهم، ص ۱۱-۱۲.
ربانی، رسول و شیرینی، حامد (۱۳۸۸)، اوقات فراغت و هویت اجتماعی، فصلنامه تحقیقات فرهنگی، دوره دوم، شماره ۸، ص ۲۰۹-۲۴۲.
رحمانی فیروزجاه، علی؛ شارع پور، محمود و رضایی پاشا، صدیقه (۱۳۹۰)، سنجش تمایز سرمایه اجتماعی جوانان با محوریت مشارکت ورزشی مطالعه موردی: دانشجویان ورزشکار و غیرورزشکار دانشگاه مازندران، فصلنامه جامعه‌شناسی مطالعات جوانان، ۲(۲): ۳۷-۶۲.

رحمانی، احمد؛ بخشی نیا، طیبه و قوامی، سیدسعید (۱۳۸۵)، نقش ورزش در گذراندن اوقات فراغت دانشجویان دانشگاه آزاد اسلامی تاکستان، پژوهش در علوم ورزشی، شماره ۱۲، ص ۳۳-۵۰.

رمضانی نژاد، رحیم؛ رحمانی نیا، فرهاد و تقوی تکبار، سید امیر (۱۳۸۸)، بررسی انگیزه‌های شرکت کنندگان در ورزش‌های همگانی در فضاهای روباز، مدیریت ورزشی، شماره ۲، ص ۵-۱۹.

ریو جان مارشال (۱۹۸۷)، انگیزش و هیجان، ترجمه: یحیی سید محمدی، ۱۳۸۸، تهران، انتشارات ویرایش: سوم.
سوادی، مهدی، همتی نژاد، مهرعلی، قلی زاده، محمد حسن، گوهررستمی، حمیدرضا. (۱۳۹۵). ارزیابی عوامل مؤثر در توسعه گردشگری تفریحی-ورزشی با تاکید بر ورزش همگانی: فصلنامه جغرافیا (برنامه‌ریزی منطقه‌ای)، ۷(۱-۱)، ۲۰۱-۲۱۰.
سوادی، مهدی (۱۳۹۴). طراحی الگوی توسعه ورزش همگانی و تدوین استراتژی اجرایی آن. رساله دکتری. دانشکده تربیت بدنی و علوم ورزشی. دانشگاه گیلان.

سید عامری، میرحسن و محمدآلق، قربان بردی، (۱۳۹۱)، تبیین راهکارهای جذب و افزایش مشارکت شهروندان در برنامه‌های ورزش همگانی و تفریحی، پژوهش‌های مدیریت ورزشی و علوم حرکتی، سال دوم، شماره ۴، ص ۲۴-۳۹.

سید موسوی، سولماز (۱۳۹۳)، بخش‌بندی بازار طبیعت گردی داخلی بر مبنای انگیزه سفر، نشریه مطالعات توسعه گردشگری، دوره پنجم، شماره ۲۴، ص ۱۲۱-۱۴۳.

شاه حسینی، حدیث (۱۳۹۳)، شناخت انگیزه‌ها و عوامل مؤثر بر میزان رضایت طبیعت گردها از سفر به قشم، نشریه مطالعات توسعه گردشگری، دوره هشتم شماره ۲۴، ص ۱۴۵-۱۸۲.

شعبانی بهار، غلامرضا؛ عرفانی، نصراله و حکمتی، زهرا (۱۳۹۲)، رابطه بین انگیزه فعالیت‌های تفریحی و میزان موفقیت شغلی کارکنان اداره کل آموزش و پرورش استان کرمانشاه، پژوهش‌های کاربردی در مدیریت ورزشی، سال دوم، شماره ۳، (پیاپی ۷)، ص ۱۱-۲۲.
نظریان، عباس و رمضانی، علیرضا (۱۳۹۲)، ارزیابی موانع و راهکارهای توسعه سهم فعالیت‌های ورزشی اوقات فراغت دانشجویان، پژوهش در ورزش‌های دانشگاهی، شماره ۳، ص ۱۳۰-۱۲۸.

Asndayn M(1984), Psychosocial aspects of physical education (Basic Stuff Series I):Journal of Sport Science,7:19-25.

Armstrong K.L(2004), market analysis of race and sport consumption, Sport marketing Quarterly, 13(1):7-16.

Atkinson & Rassel, G. (1957). The relationship between out door recreation participation and evire mental concern. AAC 8126671 proquest dissertation abstracts.

Bastos T, Nishida T, Goa, Z(2006), Relations of participation motives with number of golf round.

Bee C, Kahle K, (2006), relationship marketing in sport: A functional analysis, sport marketing Quaterly, 15(2):102-110.

Billy T(2000),Young people's motivational profiles in physical Activity, Journal of Sport Exercise Psychology, 23, PP:1-22.

Boyette, L.W. Liloyd, A., Boyette, J.E., Watkins, E., Furbush, L., Dunbar,

S.B. and Brandon, J. (2002). "Personal characteristics that influence exercise behavior of oler adults". Journal of rehabilitation research and development, 39(1): PP: 95-103.

- Bttista, R.R. (200^Y), Personal meaning: attraction to sport participation, *Perceptual and motor skills*, 70:1002-09.
- Chelladurai, P. (1999). *Human Resource in Sport Management & Recreation*. USA. Human Kinetics, 2, 152-159.
- Decker, D. (2004), participation in youth sport, gender and the moral point of view, *physical educator*. vol. 52. PP. 14.22.
- Dacosta, L.p. and Ana, Miragaya (2002). Sport for all", meyer and meyer sport (UK) ltd.
- Deci E. L, Ryan R. M, (2002), *Handbook of self-determination research*. Rochester, N, Psychology of Sport and Exercise, 8(2); 195–217.
- Deci E, Ryan R. M, (2000), Intrinsic motivation and self-determination in human behavior. New York: Plenum intrinsic motivation of students attending a health – related physical Education program. *Perceptual and Motor Skills*, 97(3 pt); PP:689-696.
- Motives for participation in physical activity by Brazilian adults. *Perceptual Motor Skills*, 102(2). PP: 358-367.
- Hajibakloo A, Soleimani M, (2014), A Comparison between the Participation Motivation of Collegiate Boys and Girls of Islamic Azad University of Urmia in Public Sports, *European Journal of Experimental Biology*, 4(3):315-319.
- Kolt, G.S. Driver, R.P., and Giles, L.C. (2004). "Why older Australians participate in exercise and sport". *Journal of Aging and Physical Activity*, 11: PP:185-198.
- motivation for physical activity L: differentiating men's and women's motives for sport participation and exercise," *J Am Coll Health*, Sep-Oct, 54(2): PP:87-94.
- John, Lata (2006). "an analysis of goal achievement orientation and sport morality levels of division I-A
- Gill, D.L (2000). Psychological dynamics of sport and exercise. *Journal of Human Kinetics*. Vol.2: 112-118.
- Green, Ken, Smith Andy; & Roberts Ken. (2005). "Young people & lifelong participation in sport & physical activity: A sociological perspective on contemporary physical education programmes in England & Wales, leisure studies", V.24, No 7, PP:27-43.
- Goggin J, Morrow D. (2001). "The relationship between exercise motives & psychological well being". *Journal of Psychology*, No, 135, PP:651-660.
- Gill, D. Zvaltusky B (1996). Effects of leadership style, experience & competitions on the cohesiveness of on collegiate sport team, 3, 42-63.
- Maite, L & Feltz, D.L, (2001). Participant motivation achievement goal orientation and patterns of physical activity involvement among Botswana youths, *Journal Sport & exercise psychology*, Supplement, 23: 16.
- Mouton, C.P., Calmbach, W.L., Dhanda, R., Espino, D.V. and Hazuda, H. (2000). Barriers and benefits to leisure – time physical activity among older Mexican Americans. *Arch Fam Medicine*, 9: 892-897.
- Pacheco L.A, Sotomas F, Olivarez A, Avila A M, (2012), Motivational factors related to female participation in collegiate sports, *Journal of human sport & exercise*, 2(14): 784-793.
- Panagiotis N, Zahariadis Thessaloniki G. (2009). Goal Orientations and Participation Motives in Physical Education and Sport. *Journal of instructional psychology*, Loughborough University, UK. 46:34-46.
- Peiffer, K.A.; R.R. Pate (2009). Motivational factors associated with sports program participation in middle school students. Department of Exercise Science, University of South Carolina, USA.
- Sarrazin, P., Vallerand, R., Guillet, E., Pelletier, L., & Cury, F. (2002). Motivation and dropout in female handballers: A 21-month prospective study. *European Journal of Social Psychology*, 32, 395–418.
- Stuart, et al. (2006). correlates of achievement goal orientation in physical activity: A systematic review of research. *European journal of sport science*. 3, 5:1-20.
- Vink K, Raudsepp L, Kais K, (2015), Intrinsic Motivation and Individual Deliberate Practice are Reciprocally Related: Evidence From a Longitudinal Study of Adolescent Team Sport Athletes, *Psychology of Sport and Exercise*, Available online 2(3); 312-345.

- Vink K, Raudsepp L, Kais K, (2015), Intrinsic Motivation and Individual Deliberate Practice are Reciprocally Related: Evidence From a Longitudinal Study of Adolescent Team Sport Athletes, *Psychology of Sport and Exercise*, Available online 2(3); 312-345.
- Wakayama R(2002), Examining factors associated with intrinsic motivation in physical education:a qualitative approach. *Psychology of Sport and Exercise*, 4:211-223.